

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/397/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7212231054
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7212231054.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tutka a sudcov JUDr. Ladislava Cakociho a JUDr. Pavla Tkáča v právnej veci žalobcu BL Telecom debt s.r.o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej č. 14, proti žalovanému P. Š., B. V. A., X. Č.. XX, o zaplatenie XXX,XX eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 15.5.2013 č.k. 18C/51/2013-53 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Týmto rozsudkom rozhodol súd prvého stupňa o nároku žalobcu na zaplatenie peňažného nároku titulom nezaplatenia poskytovaných telekomunikačných služieb.

Pri rozhodovaní vychádzal súd prvého stupňa zo zistenia, že právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovaným dňa X.X.XXXX Zmluvu o pripojení a toho istého dňa aj Dodatok k zmluve o pripojení, na základe ktorej sa zaviazal poskytovať žalovanému telekomunikačné služby za úhradu. Z pripojených faktúr mal súd za preukázané, že žalobca uplatnil v konaní nárok na zaplatenie sumy 25,01 eura na základe faktúry zo dňa 1.2.2010, sumy 1,66 eura na základe faktúry zo dňa 1.3.2010, sumy 331,94 eura na základe faktúry zo dňa 1.11.2010, sumy 383,12 eura na základe faktúry zo dňa 1.12.2009, sumy 27,29 eura na základe faktúry zo dňa 1.1.2010. Pohľadávka vo výške 663,88 eur predstavovala právo na zaplatenie zmluvnej pokuty (2 x 331,94 eura) za porušenie povinnosti žalovaného zo zmlúv o pripojení. Žalovaná suma 1,66 eura zodpovedala poplatku za oneskorenie platby a vo zvyšku 103,48 eura išlo o nárok na zaplatenie ceny služieb „Relax 100“. V odôvodnení poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 15.3.2012 č.k. 16Co/32/2012, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluvách o pripojení dodávateľa T-mobile Slovensko a.s. so spotrebiteľom. Súd v tomto rozhodnutí konštatoval, že zmluvná pokuta je neprimeraná, pretože spotrebiteľ mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v nezmenenej výške za akékoľvek porušenie zmluvných povinností, porušenie povinnosti dodávateľa nepodliehalo žiadnej zmluvnej sankcii, zmluvná pokuta má nežiaduce rozmery, neprimerane ukracuje spotrebiteľa a je objektívne spôsobilá spotrebiteľa poškodiť, aj so zreteľom na právo dodávateľa dovoľávať sa popri zmluvnej pokute, z tých istých dôvodov aj náhrady škody. Bol toho názoru, že z týchto rozhodnutí vyplýva, že tieto konštatovali neprijateľnosť

zmluvnej podmienky - zmluvnej pokuty upravenej v spotrebiteľských zmluvách o pripojení, resp. ich dodatkoch uzatváraných medzi predchodcom žalobcu a spotrebiteľmi z dôvodu vymedzeného v ust. § 53 ods. 3 písm. k/ Občianskeho zákonníka, teda že ide o neprimeranú sankciu za nesplnenie záväzku spotrebiteľa. Z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky nebolo žalobcovi priznané právo na plnenie zo zmluvnej pokuty ani v čiastočnom rozsahu. Za neprijateľnú bola určená zmluvná podmienka - zmluvná pokuta uvedeného znenia „v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka, najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1. písm. b/, alebo bode 2. alebo v bode 3. tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo čl. 5 bod 5.2. písm. a/ až c/ Všeobecných podmienok a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku, je účastník povinný uhradiť zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku". V prejednávanej veci si žalobca uplatňuje nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty na základe ustanovení zmluvy, ktoré boli už skoršími súdnymi rozhodnutiami vyhlásené za neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, lebo požaduje zaplatenie neprimerane vysokej sumy ako sankcie spojené s nesplnením záväzku. Od tohto záveru sa súd neodklonil ani v uvedenom prípade, keď konštatoval, že žalobca žiada podľa bodu 3. Dodatku prvej zmluvy a bodu 4. Dodatku druhej zmluvy od žalovaného zmluvnú pokutu určenú paušálnym spôsobom bez ohľadu na rozsah žalovaným splnených záväzkov, dobu trvania zmluvy, neberúc do úvahy charakter porušenia zmluvného vzťahu, keď spôsob formulácie zmluvnej pokuty (poruší „najmä“, poruší „niektorú z povinností“), je snahou o viacnásobné postihovanie spotrebiteľa zmluvnou pokutou. Súd preto vychádzal zo záveru, že žalobcom žiadaný nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je uplatnený v rozpore s ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda v rozpore so zákonom a nemožno mu žiadne plnenie priznať. Aplikácia ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka predpokladá existenciu už skoršieho súdneho rozhodnutia o neprijateľnosti takejto alebo významovo zhodnej zmluvnej podmienky, čo bolo v tomto prípade splnené, preto súd nevyhlásil osobitným výrokom túto podmienku opakovane za neprijateľnú. Pre nesplnenie dôkaznej povinnosti a neunesenie dôkazného bremena súd zamietol aj právo žalobcu na zaplatenie ceny služieb, ktoré sa podľa obsahu faktúr týkali služby „Relax 100" a poplatku za oneskorenie platby. Z predložených zmlúv o pripojení a ich dodatkov, nevyplývala dohoda účastníkov o poskytovaní služieb, ktoré boli faktúrami účtované a o takejto dohode nesvedčili žiadne iné listinné dôkazy. Rovnako tak žalobca nepreukázal, z akého právneho titulu si uplatňuje právo na zaplatenie poplatku za oneskorenie platby. Uvedený poplatok nebol predmetom zmluvy o pripojení, právo na jeho zaplatenie nebolo ani obsahom všeobecných zmluvných podmienok, pritom podľa svojho označenia mohol byť nárokom zo zmluvnej pokuty a takáto dohoda pre svoju platnosť vyžaduje písomnú dohodu zmluvných strán (§ 545 a § 40 Obč. zák.).

Výrok o trovách konania odôvodnil s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal včas dovolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/31/2012, z ktorého vyplýva, že zo žiadnych ustanovení Občianskeho zákonníka, ale ani z ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa, či zo zákona o spotrebiteľských úverov nie je možné vyvodiť, že by v spotrebiteľských zmluvách zmluvné strany neboli oprávnené dohodnúť zmluvnú pokutu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti spotrebiteľom. Jedinou podmienkou platnosti je primeranosť tejto sankcie v porovnaní so závažnosťou nesplnenia záväzku spotrebiteľom. Neobstojí názor o nevyvážení dohody o zmluvnej pokute z dôvodu, že by zmluvnou pokutou mal byť vylúčené sankcionovaný len jeden účastník zmluvy a to spotrebiteľ. V tejto súvislosti žalobca poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/4/99, ktorý je možné aplikovať aj na občiansko-právne vzťahy. Primeranosť zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve sa skúma z hľadiska uhradzovacej a sankčnej funkcie. Zmluvnú pokutu možno považovať za primerane vysokú sankciu, pokiaľ neprimerane neprekračuje tak výšku zabezpečenej sumy, ako aj súhrn prípadných škôd, ktoré možno v konkrétnom prípade očakávať, ak dôjde k porušeniu zmluvnej povinnosti. Znamená to, že súd môže označiť takéto dojednanie v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľné len vtedy, keď výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprimerane presahuje plnenie, ktoré spotrebiteľ na základe zmluvy dostal, alebo by bol dostal, keby nedošlo k zániku zmluvy. Neprijateľnosť zmluvného ustanovenia o zmluvnej pokute musí existovať ku dňu uzavretia zmluvy. Ak je zmluvná pokuta primeraná v čase uzavretia zmluvy, nemôže neskoršie porušenie zmluvnej povinnosti účastníkom zmluvy postihované zmluvnou pokutou spôsobiť neplatnosť dohody o

zmluvnej pokute bez ohľadu na to, v ktorom časovom okamihu po uzavretí zmluvy k tomu došlo. Ak výška dojednanej zmluvnej pokuty v čase uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy je primeraná výške zabezpečenej sumy, ako aj výške zodpovedajúcej súhrnu prípadných škôd, nie sú splnené podmienky pre záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. k/ ods. 5 Občianskeho zákonníka. Pre záver o neprimeranosti zmluvnej podmienky upravujúcej sankciu za nesplnenie záväzku spotrebiteľa nestačí len záver o tom, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná. Je vylúčené urobiť záver o neprimerane vysokej sankcii len po porovnaní s jednou z viacerých skutočností za existencie ktorých bola zmluva uzavretá a to v závislosti od času prípadného porušenia zmluvnej povinnosti v priebehu doby viazanosti spotrebiteľa. Nesúhlasil taktiež s tvrdením súdu, že v konaní nepreukázal existenciu porušenia zmluvných, či právnych povinností zo strany žalovaného. Žalovaný bol povinný zaplatiť zmluvnú pokutu z dôvodu nedodržania povinnosti zotrvať v zmluvnom vzťahu počas doby viazanosti. Tým uniesol povinnosť tvrdenia a preukázal právo na zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu porušenia povinností žalovaného zotrvať v právnom vzťahu počas doby viazanosti plynúce z bodu 3 Dodatku k zmluve o pripojení. Pri posudzovaní dôkazného bremena teda treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t.j. pravidlo, že neexistencia neplnenia si povinností majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti, napr. od žalobcu nemožno požadovať, aby preukazoval, že mu žalovaný ešte nesplnil svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu s právnym predchodcom žalobcu po dobu viazanosti.

Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce podľa § 212 ods. 1,3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ak konštatoval neprijateľnosť zmluvnej podmienky - zmluvnej pokuty upravenej v Dodatkoch k zmluvám o pripojení prihliadajúc pri tom na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 15.3.2012 č.k. 16Co/32/2012 a neunesenie dôkazného bremena žalobcom ohľadom zaplatenia ceny služieb a poplatku za oneskorené platby, ktorý následne aj správne právne posúdil, ak žalobu zamietol. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré použil súd prvého stupňa poukazuje a v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje.

K odvolaniu žalobcu je potrebné uviesť, že toto nemožno považovať za dôvodné, ak v odvolaní poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.3.2013 č.k. 9Co/31/2012-157 v ktorom iný senát Krajského súdu v Prešove vyslovil, že sa nestotožňuje s právnym názorom uvedeným v rozhodnutí zo dňa 16.4.2012 sp. zn. 16Co/33/2012.

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi.

Z citovaného zákonného ustanovenia § 53a ods. 1 vyplýva pre dodávateľa zákaz zdržať sa používania takejto podmienky v zmluvách so spotrebiteľom, ktorú súd určil za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky. Uvedená povinnosť sa vzťahuje aj na právneho nástupcu dodávateľa. Jedná sa o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktorý vyvoláva právoplatné súdne rozhodnutie. Takéto rozhodnutie síce nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci res iudicate, avšak ak dodávateľ opätovne uplatní žalobou plnenie na základe tej istej neprijateľnej podmienky, pre ktorú mu už súd raz plnenie z

takejto zmluvnej podmienky nepriznal, súd žalobu bez ďalšieho môže zamietnuť a nemusí už opätovne zdôvodňovať nepríjemnosť zmluvnej podmienky. Stačí poukázať už na právoplatný rozsudok súdu. Súd nemôže priznať ochranu dodávateľovi, ako správne konštatoval aj súd prvého stupňa, ak sa domáha plnenia v rozpore so zákonom.

V prejednávanej veci je nesporné, že Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 15.3.2012 sp. zn. 16Co/32/2012 za neprijateľnú určil zmluvnú podmienku - zmluvnú pokutu dohodnutú so spotrebiteľom tak, ako v danom prípade v bode 3, v bode 5 Dodatku k zmluve o pripojení zo dňa X.X.XXXX a v bode 4 Dodatku k zmluve o pripojení zo dňa XX.X.XXXX v znení „V prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka, najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b) alebo bode 2 alebo v bode 3 tohto dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo čl. 5 bod 5.2. písm. a) až c) Všeobecných podmienok a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto dodatku, resp. v sume 7.500,- Sk“.

Je teda nesporné, že súdom bola určená zmluvná podmienka - zmluvná pokuta za neprijateľnú a teda za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Žalobca ako právny nástupca dodávateľa bol preto povinný zdržať sa používania takejto podmienky a nepožadovať na jej základe vo vzťahu k žalovanému ako spotrebiteľovi plnenie. Na veci nemení nič ani skutočnosť, že prípadne iný senát Krajského súdu v Prešove tak, ako uvádza žalobca (senát 9Co) má iný názor ohľadom neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky. Je tomu tak preto, že ak súdom bola určená zmluvná podmienka - zmluvná pokuta ako neprijateľná bolo povinnosťou žalobcu ako právneho nástupcu dodávateľa zdržať sa používania tejto podmienky a nežiadať zaplatenie zmluvnej pokuty bez ohľadu na to aký názor má iný senát. Žalobca teda uplatnil žalobou plnenie na základe tej istej neprijateľnej podmienky, pre ktorú mu už súd raz plnenie z takejto zmluvnej podmienky nepriznal, preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak v tejto časti žalobu z tohto dôvodu zamietol.

Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu ohľadom dôkazného bremena odvolací súd súhlasí s názorom žalobcu v tom, že od nikoho nemožno žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Bolo však povinnosťou žalobcu v konaní jednoznačne označiť porušenie právnej povinnosti žalovaným. Konkrétne označenie porušenia právnej povinnosti žalovaným bolo rozhodujúce pre posúdenie dôvodnosti jeho nároku. Pokiaľ žalobca porušenie konkrétnej povinnosti v konaní neuviedol, odvolací súd sa stotožňuje so skutkovým záverom súdu prvého stupňa, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania právnej povinnosti žalovaným.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že nie sú dané žalobcom uvádzané odvolacie dôvody, preto odvolací súd postupom podľa § 219 O.s.p. napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Výrok o trovách odvolacieho konania vyplýva z ust. § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. podľa ktorých právo na náhradu trov odvolacieho konania má úspešný účastník v danom prípade žalovaný, ktorému však v súvislosti s odvolacím konaním trovy nevznikli a žalobca v odvolacom konaní úspech nemal, preto súd ich náhradu účastníkom nepriznal.

Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.